

Arthrotec voorgeschreven aan een zwangere

Moet de patiënt de dokter waarschuwen voor mogelijke contra-indicaties? Of moet de dokter ernaar vragen? De vraag stellen is hem beantwoorden: natuurlijk is dat uw taak. U kunt er niet van uitgaan dat de patiënt weet welke informatie relevant is. Zelfs een zwangerschap wordt gek genoeg niet altijd gemeld.

De zwangere vrouw in deze zaak kwam op de SEH met pijn in haar bil. Ze zegt dat ze haar zwangerschap aan de arts heeft gemeld. Nee hoor, zegt verweerder, ik hoorde alleen maar dat ze de voorafgaande dagen ernstig ongesteld was. Het was dus veilig om Arthrotec voor te schrijven, de combinatie van een NSAID met misoprostol. Dat laatste middel kan weeën opwekken. Enkele dagen later wordt de vrouw opgenomen met bloedverlies en volgt er een curettage: missed abortion.

Volgens het regionaal tuchtcollege staat niet vast dat de arts wist van de zwangerschap. Het college verwijt hem dus niet dat hij een middel voorschreef dat mogelijk de zwangerschapsafbreking tot gevolg had. Mogelijk, want wellicht was de pijn al voorbode van een miskraam? En die ongesteldheid, zou de arts die nu verzonnen hebben? Het blijft een raar verhaal. Maar het Centraal Tuchtcollege is duidelijk: als u een mogelijk weeënopwekkend middel voorschrijft aan een vrouw in de vruchtbare leeftijd, moet u zorgvuldig navragen of zij zwanger is. De arts kan niet aantonen dat hij dat heeft gedaan, en wordt gewaarschuwd.

Sophie Broersen, arts

Diederik van Meersbergen, jurist

Centraal College voor de Gezondheidszorg d.d. 15 maart 2012

(ingekort door redactie MC)

Beslissing in de zaak onder nummer C2010.278 van A, wonende te B, appellante, klaagster in eerste aanleg, gemachtigde: C, tegen D, arts, wonende te E, verweerder in beide instanties, (...).

1. Verloop van de procedure
(...)

2. Beslissing in eerste aanleg
Het regionaal tuchtcollege heeft aan zijn voormelde beslissing de volgende overwegingen ten grondslag gelegd:

'2. De feiten

Op 29 januari 2007 heeft klaagster de huisarts bezocht in verband met uitgebleven menstruatie. Een zwangerschapstest werd verricht en was positief.

Op 3 februari 2007 heeft klaagster zich gemeld bij de Spoedeisende Hulp van het F. Zij klaagde over pijn in haar bil. De arts heeft klaagster een recept voorgeschreven, namelijk Arthrotec (een combinatie van 75 milligram Diclofenacna-

trium met 200 microgram misoprostol). Klaagster heeft de tabletten ingenomen. Op donderdag 8 februari 2007 werd klaagster in het G opgenomen met klachten over bloedverlies, bloedplasma's en buikpijn. Bij onderzoek werden een verhoogde bloedsuikerwaarde (18.7) en een duidelijk verhoogd gehalte aan zwangerschapshormoon (HCG 1922) gevonden. Op verdenking van buitenbaarmoederlijke zwangerschap werd er curettage verricht, waarbij zwangerschapsweefsel werd verkregen. Daarmee werd geconcludeerd dat sprake was van een 'missed abortion' en kwam er een vroegtijdig einde aan de zwangerschap van klaagster.

3. De klacht

Klaagster geeft aan dat zij de eerste hulp heeft bezocht wegens last van pijn in de onderrug en in het dijbeen, zodanig dat zij nauwelijks van de pijn kon zitten. Zij geeft aan dat zij de arts heeft gezegd dat zij zwanger was.

Klaagster verwijt de arts dat hij haar klachten niet serieus heeft genomen en dat van een behoorlijk onderzoek van haar bil c.q. haar rug geen sprake is geweest. Verder verwijt klaagster de arts

dat deze had behoren te weten dat de medicatie die hij voorschreef, vanwege klaagsters zwangerschap niet aan haar had mogen worden voorgeschreven.

4. Het standpunt van de arts

Volgens de arts heeft klaagster bij de intake op de Spoedeisende Hulp verteld dat zij last had van pijn in de linkerheup en linkerbil. De temperatuur is opgenomen en bleek 36,7 Celsius te zijn. Daarna is klaagster in de behandelkamer opgevangen door de arts en een coassistent. Aan de arts werd meegedeeld dat klaagster de voorafgaande dagen heftige menstruatie had gehad.

Vervolgens heeft de arts klaagster lichamelijk onderzocht en geen afwijkingen aan de rug gevonden. Er was geen sprake van drukpijn ter plaatse van de wervelkolom, en ook niet van slagpijn in de nierloges. Wel was sprake van drukpijn in de gluteus maximus regio links (linker grote bilspeer). Bij nader bewegingsonderzoek (lopen en belasten) zag de arts geen bijzonderheden.

De arts beschikte over de informatie dat klaagster de voorafgaande dagen heftige menstruatie heeft gehad en heeft dat op het SEH-formulier vermeld. In de huisartsenbrief van 3 februari 2007 schreef de arts als diagnose 'menstruatiepijn'. Als behandeling gaf de arts de pijnstiller Arthrotec en verder adviseerde hij te mobiliseren op geleide van pijn.

5. De beoordeling

5.1 Kern van de klacht is dat de arts klaagster een medicijn heeft verstrekt dat mogelijk heeft geleid tot afbreking van haar zwangerschap. Dit verwijt zou op kunnen gaan indien als vaststaand kan worden aangenomen dat de arts bij zijn onderzoek wist dat klaagster zwanger was. Het college heeft dit echter niet kunnen vaststellen.

Klaagster stelt dit te hebben meegedeeld, de arts heeft dit weersproken en naar voren gebracht te hebben begrepen dat klaagster de afgelopen dagen heftige menstruatie had gehad. Dit laatste verdraagt zich niet met de gestelde zwangerschap. Het college beschikt niet over aanwijzingen op grond waarvan het de lezing van klaagster zou moeten volgen en die van de arts niet. Een en ander leidt tot de conclusie dat niet vaststaat dat de arts

/selectie_van_de_inspectie

Helaas geen roodvonk (deel 2)

Ditmaal een casus met twee aangeklaagden: de arts en de verpleegkundige. In nummer 16 kwam het handelen van de arts aan de orde. In dit nummer het oordeel over de verpleegkundige.

Feiten Een 4-jarig meisje heeft al drie dagen last van koorts, overgeven, diarree, ijskoude benen tot aan de knieën, sufheid, en niet op de benen kunnen staan. De verpleegkundige nodigt het meisje en haar ouders uit direct naar de huisartsenpost te komen. De huisarts onderzoekt haar en ziet een roze huid met fijne wegdrukbaar uitslag in de nek en op de rug en borst, een rode keel en opgezette halsklieren. De hartslag is hoog, passend bij de koorts. Tijdens het consult valt het meisje even weg. De arts stelt de diagnose roodvonk en schrijft antibiotica voor.

Thuisgekomen overlijdt het meisje, naar later blijkt aan een hartritmestoomnis bij een virale myocarditis ten gevolge van het Parvovirus B19. De ouders dienen een tuchtklacht in tegen de huisarts en de verpleegkundige.

Overwegingen tuchtcollege Het college merkt op dat de verpleegkundige heeft verzuimd om aan de ouders – volgens de NHG-telefoonwijzer – te vragen naar vlekjes of bloedinkjes en of deze wegdrukbaar waren. Uit de klachten, waaronder de koude beentjes en het anders dan normaal reageren, had hij moeten opmaken dat het meisje direct bij aankomst door een arts moest worden gezien. Hij had dit kunnen bevorderen door een gele arcering in zijn rapportage op te nemen. Dit heeft hij niet gedaan. Daarnaast heeft hij nagelaten zijn collega's bij de frontoffice van de huisartsenpost te waarschuwen dat er een ernstig ziek kind aankwam, waar direct aandacht aan moest worden besteed. Hij heeft in het rapport ook niet vermeld dat het meisje koude beentjes had en anders dan normaal reageerde. Een en ander leidt tot de conclusie dat de verpleegkundige niet voldoende inhoud heeft gegeven aan zijn taak als triagist.

Relevantie volgens de inspectie De essentie van triageren is selecteren en een mate van urgentie aangeven. Dat heeft de verpleegkundige zeker niet gedaan. Als een ernstig ziek kind zich aankondigt, moet je passende maatregelen nemen. Het is dus niet voldoende het kind meteen te laten komen, maar je moet er ook voor zorgen dat daarna direct de dingen gebeuren waar je het kind voor hebt laten komen. De overdracht moet daarbij vanzelfsprekend volledig zijn en zeker die verschijnselen bevatten waarom je het kind zo snel hebt laten komen. Er was hier sprake van half werk.

(Zaaknummer RTC Den Haag 2009 O 72b)

De inspectie selecteert en becommentarieert elke week een ongepubliceerde tuchtaak. Zie voor de volledige uitspraak:

www.medischcontact.nl/selectie_van_de_inspectie

aanwijzingen had op grond waarvan hij het medicijn dat hij voorschreef, niet had mogen voorschrijven.

Dit deel van de klacht is ongegrond.

5.2 Dat de arts klaagster niet serieus heeft genomen en geen behoorlijk lichamelijk onderzoek heeft verricht heeft het college niet kunnen vaststellen. De uitleg van de arts over het lichamelijk onderzoek dat hij heeft verricht is beschreven in het medisch dossier en op grond van deze beschrijving is het college van oordeel dat dit volledig is geweest, gelet op de klachten die klaagster presenteerde. Van enig verwijtbaar handelen is ook hier geen sprake.

5.3 Op grond van het voorgaande dient de klacht in zijn geheel ongegrond te worden verklaard.'

3. Vaststaande feiten en omstandigheden

Voor de beoordeling van het hoger beroep gaat het Centraal Tuchtcollege uit van de feiten en omstandigheden zoals weergegeven onder '2. De feiten' van de bestreden beslissing.

4. Beoordeling van het hoger beroep (...)

4.3 Het geschil spitst zich ook in hoger beroep toe op de vraag of de arts tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld door klaagster Arthrotec voor te schrijven.

4.4 Het Centraal Tuchtcollege stelt bij de beantwoording van deze vraag voorop dat Arthrotec, gelet op het feit dat dit middel een weënopwekkende werking kan hebben en schade kan toebrengen aan een ongeboren kind, bij voorkeur niet dient te worden voorgeschreven aan vrouwen in de vruchtbare leeftijd. Indien een arts toch overweegt Arthrotec aan een vrouw in de vruchtbare leeftijd voor te schrijven, dient hij er zorgvuldig naar te informeren of de vrouw zwanger is en bij enige twijfel omtrent het antwoord op de vraag of patiënte zwanger is, het middel niet voor te schrijven.

4.5 In het aan de orde zijnde geval heeft de arts klaagster niet gevraagd of zij zwanger was en is niet gebleken

dat de arts zich anderszins voldoende heeft laten informeren over een mogelijke zwangerschap van klaagster. Ten aanzien van de stelling dat de arts beschikte over de informatie dat klaagster 'wel heftige menstruatie' had gehad overweegt het Centraal Tuchtcollege dat uit die informatie niet blijkt wanneer die menstruatie had plaatsgevonden. Reeds hierom kan deze stelling niet leiden tot de conclusie dat de arts niet nader bij klaagster behoefde te informeren naar een mogelijke zwangerschap. Deze informatie sluit immers niet uit dat klaagster op het moment dat zij zich tot de arts wendde, zwanger was. Ook overigens zijn geen feiten of omstandigheden aangevoerd of gebleken die meebrengen dat de arts bij klaagster niet behoefde te informeren of zij zwanger was. Naar het oordeel van het Centraal Tuchtcollege is het de arts dan ook tuchtrechtelijk te verwijten dat hij

aan klaagster Arthrotec heeft voorgeschreven zonder te hebben geïnformeerd naar het al dan niet zwanger zijn van klaagster. Dit voert tot de slotsom dat de klacht op dit onderdeel gegrond is.
(...)

4.7 Ter zake van het gegronde klacht-onderdeel acht het Centraal Tuchtcollege het opleggen van de maatregel van waarschuwing passend en geboden. Dit leidt tot de volgende beslissing.

4.8 Om redenen aan het algemeen belang ontleend zal publicatie van deze beslissing worden gelast.

5. Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg:

- vernietigt de beslissing waarvan hoger beroep voor zover deze betrek-

king heeft op het voorschrijven van Arthrotec door de huisarts;

- verklaart de klacht in zoverre gegrond;
- legt aan de arts de maatregel van waarschuwing op;
(...).

Deze beslissing is gegeven door mr. A.D.R.M. Boumans, voorzitter, mrs. W.P.C.M. Bruinsma en R. Veldhuisen, leden-juristen, en dr. J.C.M. Van Huisseling en M.A.P.E. Bulder-van Beers, leden-beroepsge-noten, en mr. M.H. Van Gool, secretaris en uitgesproken ter openbare zitting van 15 maart 2012.

De volledige tekst van deze uitspraak staat op www.medischcontact.nl.

Log in, bekijk deze en eerdere uitspraken en discussieer mee.

praktijkperikel

Geen bed

Man van 33 jaar, invalide, die stoel-/bedlegerig is, moet naar de poli van de orthopeed. Heeft na opname grote decubituswond stuit. Ik poog vast een bed te regelen, omdat hij eerst naar de röntgen moet en daarna naar de orthopeed. Naar verwachting zit hij dan 1 tot 2 uur op die stuit, terwijl die net weer opknapt. Antwoord na terugbellen:

nee, dat kan niet. Er is wel een alternatief: als hij met de ambulance komt, dan kan het wel!
Dus dan maar met de ambulance, terwijl anders zijn familie hem gebracht had.
Blijkbaar is de bezettingsgraad van de ziekenhuisbedden hoog!

/praktijkperikel

beeld: ANP Photo